Vojsko je na pochodu.

Celá hotovost' soustřed'uje se na pobřeží.

"Kuba jest a právem býti má svobodnou a neodvislou."

Tak usnesl se v sezení svém kongres.

Dne 15. dubna.

Situace válečná setrvává neustále hrozivou. Poselstvím presidenta se nikterak nevyjasnila a přece zdá se, že nastoupením cesty, kterouž v poselství svém naznačil, lze dojíti žádoucného výsledku i bez války, jestli kongres se v jednání svém nepřenáhlí. Španělsko musí do této doby přesvědčeno býti, že Spojené Státy myslí to s požadavkem osvobození Kuby do opravdy, že od něho neupustí a jsou ochotny neodvislosti nešťastného ostrova, bude-li zapotřeby, i obětě přinášeti. Učiní-li kongres podle návrhu presidenta a pověří jej mocí dle potřeby a uznání zakročiti, bude-li v ohledu tomto jednomyslnost a přívrženci obou stran za jedno, pak musí to býti důkazem Španělsku, že jest to požadavek celého národa bez rozdílu stran. Jelikož i jinak musí vládě španělské býti též patrným, že udržení Kuby na delší dobu jest věcí úplně nemožnou, lze se snad nadíti, že dojde k smírnému vyřízení celého sporu. Nebude-li chtět Španělsko povoliti požadavkům Spojených Států, pak ovšem byla by válka neodvratitelnou.

Že byla vláda naše dosti rozvážnou, aby zemi ve válku až posud neuvrhla, to může nám býti pouze jen ku prospěchu. Každý ví, že my nebyli na válku ještě připraveni před několika měsíci a průtahy nám pouze jen poskytnou příležitost, abychom se připravili náležitě, což můžeme, majíce k tomu prostředky. Jinak jest ovšem se Španělskem, jemuž prostředky chybí a jež přípravy válečné vyčerpávají. My sílíme, ono slábne a proto každý spěch s naší strany jest zbytečným.

Na jiném místě přinášíme usnesení, kteréž skoro jednohlasně přijato bylo v sněmovně poslanecké, jakož i usnešení jež navrženo bylo v senátu. Jelikož obě usnesení se poněkud od sebe liší, bude zapotřeby konferenčního výboru obou sněmoven ku docílení dohodnutí. Zdá se však již nyní patrným, že usnesení bude v mezích naznačených v poselství presidentovu, že totiž bude presidentu dáno právo o kteréž žádal a kongres zdrží se dalších kroků, jež by k válce vésti musily.

Časopisectvo anglické přijalo poselství presidentovo dosti příznivě. Daily News praví:

"Poselství jest listinou ráznou a důkladnou. Patrně znamená válku, jestliže Španělsko neshodne se s povstalci a neodvolá vojsko z Kuby. Musí přesvědčiti Evropu, že příčina k americkému zakročení jest velmi vážná."

Times praví: "Poselství není ve slovech příkrých, ačkoliv vede k cílům jež podmiňují příkrý soud, ač oprávněný náhledy civilizovaného světa ohledně jednání vůči Kubě." Times lituje pouze, že president klade záležitost nyní do rukou kongresu a má za to, že by bývala bezpečnější v jeho rukou.

Chronicle píše: "President Mc Kinley učinil mnoho pokusů o zachování pokoje, však tento jest největším a nejsmělejším z nich. Jeho poselství jest krokem k zaražení, neboť veškerou zodpovědnost za válku vrhá na kongres. Soudíme však, že situace není valně změněna. Válka jest posud neodvratnou, jestliže Španělsko neučiní ústupků, jež až posud učiniti se zdráhalo."

Pall Mall Gazette praví: "Po našem náhledu jest pozdě na odvrácení války, jelikož Španělsko jest patrně odhodláno vrhnouti se raději v beznadějný boj, nežli povoliti požadavkům, kteréž ač vysloveny Amerikou samotnou, jsou ve skutečnosti požadavky informální shody civilizace světové."

Jinak ovšem přijato bylo poselství ve Španělsku. Veškeré tamnější časopisectvo bez výminky odsuzuje Spojené Státy a jejich požadavky. Ve středu odbývala se ministerská porada, v kteréž bylo usneseno a usnesení toto polouředně oznámeno, že poselství presidentovo považuje za útok na práva a svrchovanost Španělska a že nebude učiněno žádné prohlášení, pokud kongres nějaké usnesení nepřijme a pokud nebude zjevným, že president hodlá jednati ve smyslu svého poselství. Nota ministerská praví mezi jiným: "Vědomí práva a spojená odhodlanost udržeti španělskou svrchovanost neporušenu, poskytne nádšení národům i vládě, s potřebným klidem ku hájení posvátných práv národa." Časopisectvo madridské bez výminky schvaluje jednání své vlády a dovozuje, že vojsko i námořnictvo již omrzely neustálé ústupky, kteréž Španělsko na naléhání Spojených Států činilo a kterým činnost na Kubě byla tak ochromována, že kdyby nebylo Američanů, mohla revoluce být již potlačena.

Ve čtvrtek večer došla do Washingtonu zpráva, že mezi dvory evropskými byly vyměněny noty a velmoci hodlají zakročiti v zájmu Španělska u vlády této země. Však zakročení to nebude prý tak mírným, jako bylo ono před 10 dny. Prvním krokem k němu bude prý nota Španělska k velmocím, v které dopodrobna uvedeno bude, jaké ústupky na naléhání Spoj. Států již povolilo, a že i k poslednímu požadavku, k příměří, svolilo. Velmoci prý naléhati budou na to, aby Španělsku poskytnuto bylo času, aby za příměří zjednalo trvalý mír.

Londýnské Mail sděluje se z Vídně, že několik evropských velmocí, mezi nimiž je Rakousko, radí Španělsku válku, jelikož další odklady, aneb ústupky, mohly by vésti lid španělský k revoluci.

Dle depeše New Yorského Worldu způsobila debata v kongresu o poselství presidenta roztrpčenou náladu v Berlíně. Bismarkovy časopisy považují návrh usnesení, jak podán komisí, za provokativní a Španělsko urážející. Tagblatt líčí jednání kongresu co frivolně provokativní a v dějinách nevyrovnané.

Vláda Španělská rozhodla se, změniti dobu zahájení sněmu (kortesů) ze dne 25. na 20. t. m. Nepochybuje se o tom, že sněm povolí ihned aspoň 250,000,000 peset k účelům válečným, což se bude rovnati oněm 50 milionům dol., povoleným kongresem. Královna prý sdělila dvoru, že kdyby kabinet učinil nějaké kroky, které byly by na úkor cti neb důstojnosti Španělska, ona ihned odstoupí.

Španělský vyslanec ve Washingtonu, Señor Polo, jest již připraven k odjezdu. Úřadní archiv bude dán v ochranu vyslance francouzského.

Ovšem, že Španělsko chystá se pilně ku válce. Od hamburské společnosti zakoupila vláda Španělská dva známé velké a rychlé parníky Columbia a Normania, kteréž vypraví co křižáky.

Spojené Státy ovšem též nezahálí a vykoupily americké rychlé parníky St. Paul a St. Louis.

Z Washingtonu se sděluje, že činí se přípravy k mobilizování veškeré obrany zemské, jakmile by válka vypukla. V pádu potřeby povoláno bude prý nejprve as 40,000 mužů vojska do zbraně a bude-li rozhodnuto na obsazení Kuby, tedy rozmnožen bude počet vojínů na 100,000.

Dne 19. dubna.

V kongresu po celotýdním skoro jednání došlo k dohodnutí v pondělí. Na obyčejném místě přinášíme zprávu o jednání kongresu, podotýkajíce tuto pouze, že sporným bodem mezi oběmi sněmovnami bylo to, zdali nejen neodvislost Kuby, nýbrž i nynější vláda povstalecká má uznána býti co pravá a zákonitá vláda ostrova. Ve sněmovně přijata byla předloha, která dávala právo presidentu a ukládala mu za povinnost zakročiti brannou rukou na Kubě k zjednání pořádku a trvalého míru. V senátu opravena předloha tím, že připojeno k ní prohlášení uznávající Kubu za svobodnou a neodvislou a nynější povstaleckou vládu za vládu oprávněnou. Tomu odepřela sněmovna své schválení a po celodenním zápasu parlamentárním dospělo se konečně k dohodnutí a usnesení přijato v tom znění, že "Lid ostrova Kuby jest a právem má býti svobodným a neodvislým," a presidentu ukládá se, aby požádal Španělsko o neodkladné vyklizení z ostrova i vod kubánských, dává se mu právo použíti veškeré moci námořní i vojenské a prohlašuje se, že Spojené Státy nemají ani úmyslu, ani chuti vyvozovati nějakou nadvládu nad Kubou, než jen za účelem upokojení a když to docíleno, ponechají vládu úplně obyvatelstvu ostrova.

Usnesení toto jde poněkud dále, nežli co navrhoval president McKinley ve svém poselství a ač není vypovězením války, jest přece její předchůdcem.

Vyjednávání evropských velmocí o zakročení v zájmu míru patrně nevedlo prozatím k cíli, neboť není více o něm slechu. Rozbilo se asi o odpor Anglicka, kteréž jest nakloněno uznávati oprávněnost Spojených Států ke krokům, jež podniká v zájmu lidskosti, humanity a svobody.

Španělsko nalezá se zatím mezi Scyllou a Charybdou. Jestli nesvolí k požadavkům Spojených Států, očekává je válka, jejíž výsledek musí na každý pád býti proň osudným. Na zvítězení nemá žádnou vyhlídku a v pádu porážky ztratí nejen Kubu, nýbrž dojista též Porto Rico a může být, že též ostrovy Filipínské. Nevrhne-li se do války, hrozí mu revoluce, podněcovaná Karlisty na straně jedné a republikány na straně druhé. Poměry obyvatelstva španělského byly a jsou beztoho neutěšené, tak že není zapotřebí mnoho k způsobení revoluce. Tento zoufalý stav Španělska jest to, jenž činí situaci nebezpečnou a válku skoro neodvratitelnou.

Přípravy k válce dějí se se zimničnou rychlostí a nejen, že se nově nakoupené lodě do boje vypravují a zbrojí, nýbrž již se také naše válečná hotovost tento týden stahuje do jižních a východních končin. V pátek vydal president McKinley nařízení, aby posádky ležící v různých pevnostech západních staženy byly do přístavů jižních a sice do New Orleans poslány první, sedmý, osmý, dvanáctý, osmnáctý, 23. a 24., pluky pěchoty, pod velením brig. gen. W. R. Schaffera. Do Mobile, Alabama, poslány 2., 3., 10., 19., 20. a 22. pluky pěchoty, pod velením brig. gen. J. J. Coppingera. Do Tampa Florida, poslány 4., 5., 9., 13., 17. a 21. pluky pěchoty a postaveny pod velení brigálního generala J. F. Wade. Do Chicamauga poslány 1., 2., 3., 6., 9. a 10 pluk jízdy a po dvou setninách z pěti pluků dělostřeleckých, pod velitelstvím generála majora John R. Brooks. Do Key West poslány čtyry monitory, dvě válečné lodě první třídy, pět křižáků, tři dělové lodice, jeden dynamitový křižák a šest torpédových lodic, pod velením podadmirála W. T. Samsona. Do Hampton Roads poslány dvě válečné lodě a tři obrněné křižáky pod velením Commodora J. S. Schley. Od pondělka počala doprava všech výše uvedených pluků do míst do nichž byly poslány.

Přípravy tyto mohou znamenati ovšem, že nadchází rozhodná doba, v kteréž brannou rukou zakročeno bude. Však mohou také znamenati, že jsme na všechno připraveni a odhodláni, pro ten případ, že by se strany Španělska naším požadavkům zadostučiněno nebylo a že nebudeme v tom případě váhati rozhodnou ránu vésti.

Kuba libre!

Jak mají se dnes kubánské záležitosti, co musíme čekati v nejbližší době? S tou otázkou setkáváme se dnes všeobecně a každou chvíli znovu a znovu vkrádá se nám na mysl! Tak jak věci dnes se mají a které jen ve formě změněny býti mohou, je válka neodvratnou, ač-li by Španělé ve vědomí své slabosti učinili, což však po všech dosavadních tradicích očekávati nelze, čeho president a americký lid od nich žádá. Celý evropský tisk, vyjímaje snad jen anglické listy, ostře na Unii sev.-americkou útočí, že vyvolává z bůhdarma válku prohřešujíc se na mezinárodním právu svrchovanosti státu nad jeho koloniemi. Čteme-li písmena a zůstáváme-li nehybni při vnějšku úmluv, mohl by snad mnohý ledacos namítati, ale tam, kde se cítí a ví, co jest svoboda národů a lidu tam jinou jeví se kubánská otázka a člověku, jenž bez předsudků a jest přesvědčen o právu jednotlivce v jeho existenci, ten vidí v nastávajícím zápase o svobodu Kuby jen pokračování dědictví politiky zakladatelů Sp. Států. Kubánská otázka není palčivou pouze ze dneška nebo z doby posledních 4 let, kubánská otázka se datuje již od doby presidenta Polka a od času přivtělení Floridy k území Sp. St. a od časů, kdy přivtělenými státy kolem golfu mexického stali jsme se nejbližšími sousedy perly Antil a kdy z čistě lidských pohnutek nám protivilo se kupčení s lidským masem a tyranie druhu nejhoršího.

Dlouho dost nečinně se hledělo, co před branami Spoj. Států po století provádělo Španělsko, dlouho dost zapírala se doktrina presidenta Monroa, až do konce 19. století čekaly Spoj. Státy, zavede-li Španělsko na Kubě poměry, hodné civilisované obce. Ale marně! Dnešní situace rovná se na vlas oné v roce sedmdesátém sedmém, kdy Rusko navolilo se turecké politiky na balkánském poloostrově! A jak se hledělo tehdy na Rusko a caře Alexandra II.? Do dnes se mluví o něm co caru vysvoboditeli! A jaký rozdíl jest mezi tureckými hordami, pašy a beji, a španělskými ukrutnostmi, páchanými na reconcentrados? Ten jediný, že tehdy je páchal půlměsíc a dnes ten nejkatoličtější národ světa! Z radlice koveme meč a kladivo vyměňujeme za válečnou výzbroj, abychom ve znamení humanity vlastní krví posvětili svatyni ideálů člověčenstva a srazily nehybné modly diplomatického politikářství, jímž, jako železnými okovy, jest spjato lidstvo! Náš lid ví a zná, co jest hmota a jest mistrem v jejím ovládání, ale nestrpí, aby šlapána byla nezadatelná práva lidskosti v nejbližší jeho blízkosti.

Tak vypadá náš poměr ke Kubě a Španělsku, v tom znamení chceme bojovati a bohdá že i zvítězíme!

Přátelé, mějte rozum a uznání.

V minulých dnech sestavovovali jsme výroční účty a shledali jsme, že mezi našimi odběrateli jest nesmírně velký počet těch, kteří povinnost svou vůči nám co vydavatelům posud nevykonali. V letech předcházejících museli jsme čekati a shovívati velkému počtu takových, kteříž neočekávaně v tísní se ocitli a při nejlepší vůli zaplatiti nemohli. Letos nebylo žádné oprávněné výmluvy takové, aspoň ne od odběratelů venkovských, leda by to snad bylo v jednotlivých osamotnělých případech, kde ny někdo potižen byl nějakou nehodou. Jinak ale mohl dojista každý, kdo chtěl, dáti nějaký ten dolar stranou a zaplatiti svůj starý dluh, aneb předplatiti se na na časopis.

My máme povinnosti, jež musí býti placeny. V našem závodě zaměstnáno jest neustále kol 25 osob a z těch každý musí požadovati svou mzdu na sklonku týdne, jinak by živ býti nemohl. Ostatní vydání musí se ovšem též platiti, když ne hotově, tedy na prvního, aneb v ujednaný čas. Během let minulých, kdy museli jsme tak mnohým vyčkávati, musili jsme ovšem žádati vyhovění aneb poschovění sami, dlužiti se, a věřitelé chtí své peníze. Nechceme hrdliti snad takových, kteří by při nejlepší vůli nemohli, avšak jsme přesvědčeni, že takových jest praskrovný počet. Za to musíme tím usilovněji nalehati na všechny ostatní naše dlužníky, nechť dlužují mnoho neb málo, aby dluh svůj zapravili, dle možnosti celý, aneb aspoň větší část. Též vznášíme snažnou žádost na ty, kteří až dosud letos opomenuli předplatné své zaslati, aby déle neodkládali s předplacením.

Mezi našimi odběrateli jest též něco takových, kterým shovíváme pět i více roků a takovým dáváme tímto na srozuměnou, že jim déle shovívati nemůžeme, nemíníme a nehodláme. My víme, že platí groceristovi, řezníku i všem jiným od nichž něco kupují a není příčiny, proč by neměli platiti též novináři. Žádný obchodník by jim tak dlouho nečekal, čekáme my. Mnozí z nich slíbili se vyrovnati a předplatiti, jakmile lepší časy nastaly, nás nechávají pořád jen čekati. To musí nějaký konec vzíti, neboť věčně to tak jíti nemůže. Jest to věru až k podivení, zač asi někteří lidé novináře považují. Ten má čekati až naposledy, a přece ten groš, který za předplatné k obdržení má jest nejperněji zasloužený. Neradi saháme ku prostředkům krajním, avšak nebudeli jinak, musíme použíti kroků ostřejších, neboť peněz nevyhnutelně máme zapotřeby, abychom svým povinnostem dostáli. Doufáme, že k tomu nedojde a že této naší žádosti povšimnou si všichni jichž se týče.

Vyd. Pokroku Západu.

NAVŠTÍVÍTE OMAHU?

[illegible]

J. ONDRÁČKA

v čísle 1232 jižní 13. ulice.

[illegible] obdržíte tu [illegible] v každém hotelu prvé třídy. [illegible] způsobu českého [illegible] Hos ům z venkova věnuje se zvláštní pozornost a podobného pohodlí jako u "Johna", nenajdou nikde